

К.є.п. Пробойв О.А., студентка групи МЕМТ-31 Кривко О.Р.,
Івано-Франківський інститут менеджменту ТНІУ, Україна

ОСНОВНІ ДОМІНАНТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ

На фоні підвищеної волатильності товарних ринків і ринків капіталу в сучасному світовому господарстві у посткризовий період перед урядами багатьох країн постають завдання, які полягають у формуванні сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій, оскільки для проблемних економік саме вони виступають єдиним джерелом отримання коштів для відбудови їхніх національних господарств чи створення відповідної інфраструктури. Пожвавлення інвестиційних процесів в умовах глобалізації і інтернаціоналізації світового господарства притаманне для економік багатьох європейських країн, серед яких Україна посідає одне з останніх місць.

Про актуальність теми дослідження свідчать різноманітність наукових публікацій українських вчених. Обрану проблематику досліджували І.А.Бланк, В.І.Мищенко, С.В.Богачов, О.Д.Данілов, Г.М.Івашина, О.Г.Чумаченко, Т.В.Майорова, О.Г.Мендрул, А.А.Пересада, В.Л.Чесноков, К.Л.Маркевич, С.Рум'янцева та інші. Однак на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки у посткризовий період необхідні нові погляди, адже питання досить дискусійне та проблематичне.

Метою даного дослідження є оцінка сучасного стану й обсягів залучення прямих іноземних інвестицій в Україну та їх вплив на рівень економічного розвитку країни.

Залучення іноземного капіталу особливо необхідне у тих сферах економіки, активізація яких допоможе вивести її з кризового стану [1]. На сьогодні у національній економіці перевага для іноземного інвестування надається обробним галузям. Сировинні та паливно-енергетичні галузі промисловості концентрують майже половину обсягів інвестицій в основний капітал України, а інша половина зосереджується в обробній галузі. В обробній промисловості 85% капіталовкладень спрямовується на реконструкцію та технічне переоснащення підприємств. Криза в інвестиційній сфері та диспропорції у структурі капітальних вкладень значно прискорюють рівень амортизації і без того застарілих основних фондів.

За оцінками Національного банку, в січні-вересні 2010 року валовий приплив іноземних інвестицій в Україну становив 4,3 млрд. дол. Проте, якщо відняти з цієї суми відтік капіталу з країни у розмірі 0,7 млрд. дол., то чистих вкладень залишається 3,6 млрд. дол., що на 300 млн. дол. менше у порівнянні з аналогічним періодом 2009 року [2].

Проблема полягає не тільки в скороченні і без того мізерного інвестиційного потоку, а й у тому, що навіть ці кошти не дістаються реальному сектору економіки. Так, більше третини всіх інвестицій за дев'ять місяців 2010 року припадає на фінансовий сектор. Головним каталізатором впливу у нього

став МВФ, що зажадав від Нацбанку посилити вимоги щодо капіталу банків. В результаті реакції НБУ, багато материнських компаній українських фінустанов були змушені вкласти в свої дочірні структури солідні суми [2].

Іноземні інвестори й надалі скорочують вкладання в економіку України – в I півріччі 2010 року обсяги зовнішніх інвестицій зменшилися на 78%, відображаючи за період фінансової кризи більш ніж десятиразове падіння [3]. Західні інвестори не поспішають спрямовувати капітал до України через проблеми з відшкодуванням ПДВ, недосконалість законодавчої бази й політичну нестабільність. При цьому експерти фіксують зміну галузевої структури інвестицій: замість фінансового сектору інтерес у нерезидентів відтепер викликають сільське господарство і енергетика [4].

Всупереч пожвавленню світової і української економіки, яка зросла з початку 2010 року на 6,3%, приплив прямих іноземних інвестицій до України продовжує суттєво скорочуватись. За даними Держкомстату [5], в I півріччі прямі іноземні інвестиції становили лише 496 млн. дол., продемонструвавши падіння на 77,8% до показника I півріччя 2009 року. Загалом, за два роки фінансової кризи піврічні надходження іноземних інвестицій до України зменшилися у 14 разів і станом на 1 липня 2010 року досягли позначки 40,4 млрд. дол., або 880,7 дол. з розрахунку на одного жителя країни [3].

З країн ЄС в економіку України надійшло 516,2 млн. доларів (72,0% загального обсягу), з країн СНД – 114,6 млн. доларів (16,0%), з інших країн світу – 86,3 млн. доларів (12,0%). У цілому, приріст сукупного обсягу іноземного капіталу в економіці України, з урахуванням його переоцінки, втрат, курсової різниці, за I квартал 2010 року становив 98,3 млн. доларів, що складає 12,0% від рівня відповідного періоду попереднього року (табл.1).

Таблиця 1

Обсяги прямих іноземних інвестицій в Україну

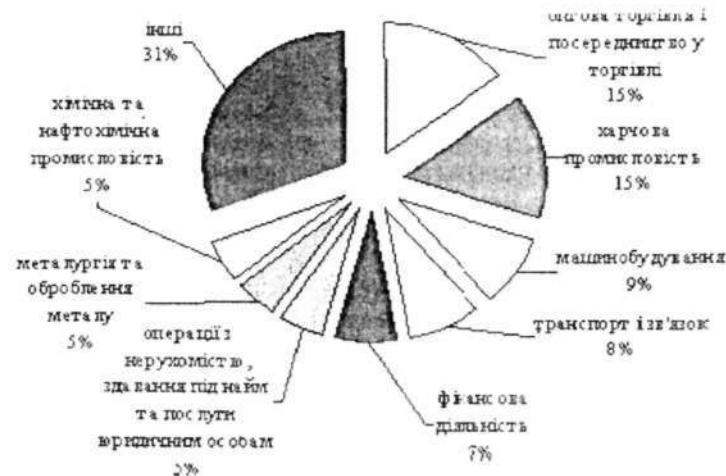
Країна	Обсяги прямих інвестицій на 01.10.2010 (млн.дол. США)	у % до підсумку
Кіпр	9 млрд 105,1 млн дол.	21,3
Німеччина	6 млрд 644,4 млн дол.	17,1
Нідерланди	3 млрд 841,0 млн дол.	9,9
Російська Федерація	2 млрд 661,0 млн дол.	5,3
Австрія	2 млрд 569,8 млн дол.	6,6
Сполучене Королівство	2 млрд 229,3 млн дол.	6,1
Франція	1 млрд 698,9 млн дол.	4,1
Віргінські Острови, Британські	1 млрд 333,8 млн дол.	3,5
Швеція	1 млрд 275,1 млн дол.	2,1

* за даними Держкомстату

У I кварталі зросли обсяги капіталу з Кіпру – на 184,5 млн. доларів, Російської Федерації – на 103,5 млн. доларів, Франції – на 68,1 млн. доларів, Німеччини – на 44,7 млн. доларів та Польщі – на 19,3 млн. доларів.

Приріст іноземного капіталу в I кварталі 2010 року спостерігався на підприємствах, що здійснюють фінансову діяльність, – у сумі 214,7 млн. доларів, у сфері торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів, предметів особистого вжитку – 30,2 млн. доларів та у будівництві – 6,6 млн. доларів (рис.1).

**Структура іноземних інвестицій
за видами економічної діяльності**

* побудовано на основі даних Кабміну України [http://www.kmi.gov.ua/control/uk/publish/article]

**Рис.1. Структура іноземного інвестування в розрізі галузей
народного господарства України**

Інвестиції надійшли зі 126 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає понад 81% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр, Німеччина, Нідерланди, Австрія, Англія, Росія, Франція, США, Віргінські острови, Швеція, Італія, Польща, Швейцарія, Угорщина...

Виходячи із реалій сьогодення, потрібно зробити висновок, що прямі іноземні інвестиції є тим ресурсом, який у найближчій перспективі може вагомо сприяти підвищенню ефективності функціонування українських підприємств, а відтак і розвитку відповідних територій та міст.

Література:

1. Грінка Л.М. Оцінка стану залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України та шляхи його покращення [Електронний ресурс]/ Л.М.Грінка // Європейська наука XXI століття: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_ENXXI_2010/Economics/64680.doc.htm.
2. Інвестори втрачають інтерес до України. Інвестиції скоротилися на 300 млн. дол., порівняно з 2009 роком. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.newsru.ua/finance/17dec2010/invest.html>.
3. Приплив іноземних інвестицій до України скоротився більш ніж у 10 разів – до рівня 2005 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.newsru.ua/finance/31aug2010/invest.html>.
4. Обсяг іноземних інвестицій в Україну зменшився на 39%. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tsn.ua/groshi/obsyag-inozemnih-investiciy-v-ukrayinu-zmenshivsya-na-39.html>.
5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.